

WELKOM IN WATERLOO

Waterloo, gelegen in de provincie Waals-Brabant, 16 km ten zuiden van Brussel, staat bekend om de slag van 18 juni 1815. Het heeft een rijk historisch en cultureel erfgoed, waarvan u tijdens deze wandeling enkele bezienswaardigheden ontdekt.

Deze kaart neemt u mee op ontdekking naar 18 plaatsen die Waterloo in het verleden kenmerkten en die nog steeds springlevend zijn...

De hotels van Waterloo, klaar om u te ontvangen, zijn aangewezen voor een onvergetelijk cultureel en ontspannend verblijf!

Verantwoordelijke uitgever: Brian Grillmaier, Waterloo Tourisme, Chaussée de Bruxelles 218, B - 1410 Waterloo

NEEM CONTACT MET ONS OP

TOERISTENBUREAU VAN WATERLOO
Chaussée de Bruxelles 218
B - 1410 Waterloo
Tel. : +32 (0)2 352 09 10
info@waterloo-tourisme.be
www.waterloo-tourisme.com

PRESBYTÈRE / CURE

1 Waterloo Tourisme

Chaussée de Bruxelles 218

PASTORIE / WEEM

Deze statige woning in neoclassicistische stijl met een vierkantig grondplan is aan de straatkant toegankelijk via een dubbele stenen trap. Het pand werd in 1826 gebouwd om zo de pastorie dichterbij te brengen bij de toenmalige Koninklijke Kapel die nadien een kerk zou worden.

PARC DESCAMPE

6 Parc communal

Chaussée de Bruxelles 308

STADSPARK

Dit park was genoemd naar de voormalige burgemeester Jules Descampe (in functie van 1953 tot 1964). Nadat het 'Château Damiens' in 1984 werd afgebroken, richtte de gemeente het park in als openbaar park. In 2003 werd het verder uitgebreid met het park van het vroegere 'Maison Laurent'.

10 Chapelle Saint Antoine

Chaussée de Tervuren 147

SINT ANTONIUS KAPEL

De Sint Antonius Kapel ligt op een weg die ooit de 'route d'él/(de la) Banque' werd genoemd omdat ze in 1832 door de Generale Maatschappij van België was aangelegd voor haar gouverneur. Deze brede, perfect rechte weg, doorkruiste het Zoniënwoud over meerdere kilometers. Let op het

CHAPELLE ROYALE

2 Église Saint Joseph

Place Albert 1er

KONINKLIJKE KAPEL / SINT-JOZEFSKERK

De Koninklijke Kapel werd opgericht in 1690 om te beantwoorden aan de (onvervulde) wens van de markies van Gastañaga, de landvoogd van België (Zuid-Spaanse Nederlanden). Hij hoopte op de geboorte van een

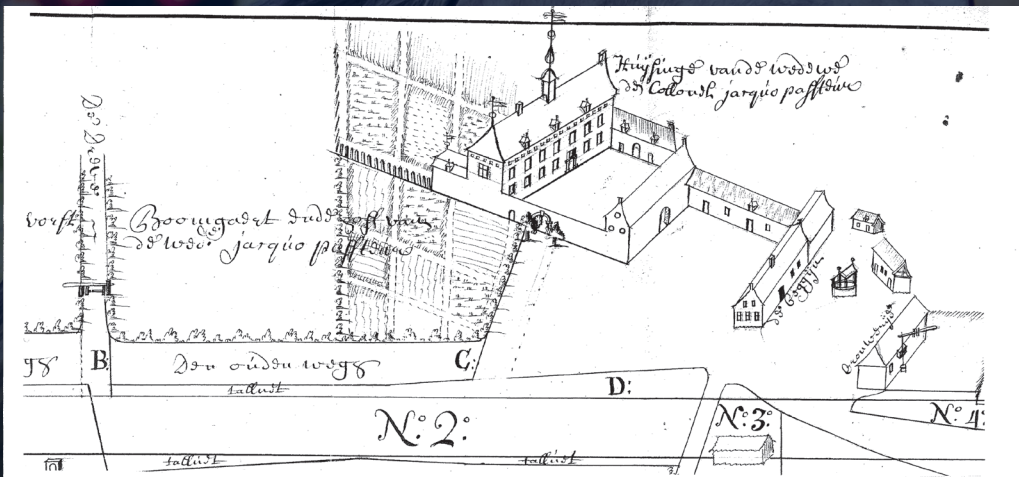
CHÂTEAU JACO/DAMIENS

7 Les Écuries

Chaussée de Bruxelles 308

DE STALLINGEN

Ligging van het 'Château Jaco'. Dit kasteel werd in 1699 gebouwd in opdracht van de kleurrijke plaatselijke Jacques Pastur, Jaco genoemd, die eerst brigadier van de ruitersrij was onder Karel II van Spanje en vervolgens kampmaarschalk ten dienste van de Zonnekoning. Het werd in 1845

afgebroken en vervangen door een gebouw dat in de 20e eeuw gekend stond als het 'Château Damiens' tot dat het op zijn beurt werd afgebroken in 1984. Het enige wat stand heeft gehouden, zijn de Stallingen, waar de gemeente regelmatig tijdelijke tentoonstellingen organiseert. Op 7 augustus 1705 wist Jaco trouwens beroemdheid te verwerven door de 'Slag bij Waterloo' te winnen, de Franse overwinning op de Engelse troepen van de hertog van Malborough!

LA SUCRERIE

11 Martin's Grand Hotel Waterloo

Chaussée de Tervuren 198

DE SUIKERFABRIEK

Sinds 2002 huisvest een vroegere neoclassicistische suikerfabriek (actief van 1837 tot 1840 en van 1851 tot 1871) het Martin's Grand Hotel. 29 hectare van het Zoniënwoud (dat

Uitzicht van het Suikerfabriek in 1854

erfgenaam voor koning Karel II van Spanje, zoals de Latijnse inscriptie op het timpaan van het driehoekige fronton aangeeft. Deze indrukwekkende barokke koepel in vierpas is het laatste Belgische monument afkomstig van de Spaanse bezetting. In de 19e eeuw werd een schip toegevoegd om het kerkgebouw te vormen. Ook de spits van de klokkentoren werd pas in 1899 gemonteerd.

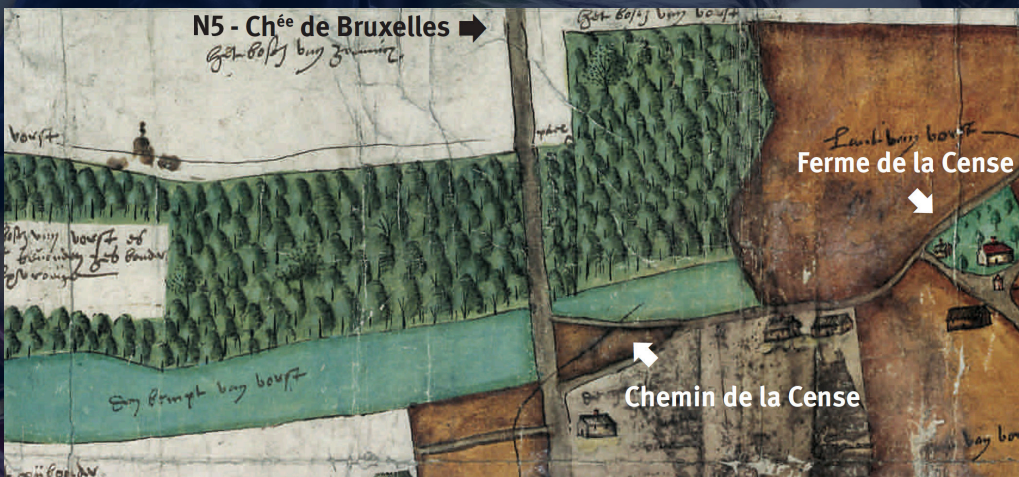

3 Monument au Civisme / Épi

Place Albert 1er

BURGERLIJKE MONUMENT / KORENHALM

'De korenhalm verrijst uit een gezaaide korrel...' Dit burgerlijke monument, gemaakt door de Waterloose beeldhouwer Philippe Denis, staat symbool voor een korenhalm die herrijst uit de aarde van de Ijzer en de Leie, uit het zand van de Sallenelles (Normandië) en uit de assen van Dachau, die in urnen onder de constructie begraven liggen. Het werd onthuld op 7 mei 1976.

8 Chemin de la Cense

PACHTWEG

Sinds de Middeleeuwen verbindt deze weg de boerderij (of 'cense') van de vroegere Abdij van Vorst, die reeds vermeld werd in 1145, met de Brusselse steenweg.

Deze boerderij, die in 1818 vernietigd werd, bevond zich vlakbij de huidige 'avenue Fructidor' en de 'avenue de la Closière'. Vanaf de Brusselse Steenweg

4 Rue du Couvent

KLOOSTERSTRAAT

Vroeger markeerde deze baan een administratieve en religieuze grens. Ten noorden behoorde de 'Petit Waterloo' ('Klein Waterloo') tot het bosgebied en de parochie van Rhode, ten zuiden, bevond zich "Groot Waterloo" onder de rechtsmacht van de parochie van Braine tot 1796, het jaar van de onafhankelijkheid van Waterloo als een autonome gemeente. De pittoreske arbeidershuisjes, die ooit bewoond werden door de beroemde playeiers, herinneren aan de authenticiteit van het (oude) Waterloo van weleer.

ziet men langsheen het stadspark een stuk pad geplaveid met grote rode breukstenen van Sart-Moulin.

12 Chapelle Musicale Reine Elisabeth

Chaussée de Tervuren 445

KONINGIN ELISABETH MUZIEKKAPEL
De architect Yvan Renchon kreeg van de familie de Launoit de opdracht om dit gebouw in transatlantische stijl te ontwerpen, een stijl tussen de art deco en het modernisme van de jaren 1930 waar de functie de vorm bepaalde. Renchon zal het gebouw, dat op 11 juli 1939 werd ingehuldigd, ontwerpen in antwoord op de wens van Koningin Elisabeth

5 Chapelle Mouchet

Rue François Libert

KAPEL MOUCHET

De 'Kapel Mouchet', vernoemd naar de voormalige burgemeester van de gemeente (in functie van 1818 tot 1833), werd in 1832 opgericht door de gelijknamige familie. De kapel aan de rand van het vroegere Parc Damiens, het huidige Parc communal, herbergt een beeld van de Heilige Maagd met het Kindje Jezus op de arm.

FERME DE LA CRAVACHE

9 Parking arrière de l'Académie de Musique

Chaussée de Bruxelles 267

ZWEEPBOERDERIJ

Aan beide kanten van de 'chemin des Wallons' ('weg van de Walen'; de huidige N5/Brusselse Steenweg) verschenen boerderijen en herbergen. De 'Ferme de la Cravache' ('Zweepboerderij'), die destijds achter de huidige Muziek-academie (voormalig Stadhuis) gelegen was, wordt reeds in 1412 vermeld. Op een tekening uit 1733 zien we een groep gebouwen die samen een vierhoek vormen. In 1570 is er een verwijzing naar een eerste, weliswaar naamloze, herberg. Nadat de steenweg in 1665 werd geplaveid, werden er steeds meer gebouwen opgetrokken.

om er getalenteerde jonge musici te begeleiden en te ondersteunen. De Muziekkapel ontvangt, in een geest van kameraadschap, muzikanten van hoog niveau (in de disciplines zang, piano, viool, cello en kamermuziek) die er omringd worden door meesters in residentie. Bovendien herbergt ze de twaalf laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd tijdens hun afzonderingsweek. 75 jaar na haar opening, werd in januari 2015 een nieuwe vleugel, het Aile de Launoit, ingehuldigd. Deze vleugel biedt een uitzonderlijke verblijfsinfrastructuur en een prachtige concertzaal waar sinds 2015 jaarlijks het 'MuCH-festival' wordt georganiseerd, een openbaar concertseizoen.

ONTDEK WATERLOO EN ZIJN HOTELS

NEEM CONTACT MET ONS OP

TOERISTENBUREAU VAN WATERLOO
Chaussée de Bruxelles 218
B - 1410 Waterloo
Tel: +32 (0)2 352 09 10
info@waterloo-tourisme.be
www.waterloo-tourisme.com

OPENINGSTIJDEN

Van 01/06 tot en met 30/09:
09:30 - 18:00

Van 01/10 tot en met 31/05:
10:00 - 17:00

Gesloten op 01/01 en 25/12

VOLG ONS OP SOCIAL MEDIA

Volg ons op social media en blijf op de hoogte van de laatste nieuwtjes!

Waterloo Tourisme

visit_waterloo

Avec le soutien de la

VISIT Wallonia .be

WALLONIE DESTINATION QUALITÉ

Le Brabant wallon

- 1 Pastorie / Weern
- 2 Koninklijke Kapel
- 3 Burgerlijke Monument
- 4 Kloosterstraat
- 5 Mouchet Kapel
- 6 Descampe Park
- 7 Kasteel Jaco / Damiens
- 8 Pachtweg
- 9 Zweepboerderij
- 10 Sint Antonius Kapel
- 11 De Suikerfabriek
- 12 Koningin Elisabeth
Muziekkapel
- 13 Kasteel van Argenteuil
- 14 Tuinen van de Bodenghien
Herberg
- 15 Bodenghien Herberg
- 16 Huis van de Kapelaan
- 17 Huis van Paris
- 18 Grenspalen Zoniënwoerd

- ▶ Waterloo Tourisme /
 → Chapelle Royale / Église Saint
 Joseph / ↑ Monument au Civisme
 / Épi → Chaussée de Bruxelles
 (100 m) / → Rue du Couvent
 → Rue Th. Delbar (100 m) / ← Rue
 François Libert (400 m) / ← Parc
 Communal + → Chemin de la
 Cense) / ↑ Rue du Gaz (200 m)
 / ← Allée du Petit Paris (92 m)
 / → Av d'Austerlitz (190 m) / → Av
 d'Iéna (190 m) / → Sentier... (86 m)
 / ← Drève Richelle (140 m) / ←
 Chaussée de Tervuren (120 m)
 + 40 m + 540 m) / → Drève
 d'Argenteuil (700 m) / → Drève
 d'Argenteuil (300 m, ← 1100 m) /
 → Drève d'Argenteuil (1500 m)
 / ↑ Sentier de la Forêt – Av
 Wellington (280 m) / ← Av
 Wellington (400 m) / → Av de l'Ange
 (400 m) / ← Av Reine Astrid (250 m)
 + / → Chaussée de Bruxelles
 (140 m) / → Chaussée de
 Bruxelles (70 m) / ↑ ← Chée de
 BxL → Rue de la Station (60 m)
 / 🏠 Waterloo Tourisme

MARTIN'S GRAND HOTEL
WATERLOO + MARTIN'S
WATERLOO
Chaussée de Tervuren 198
Tel: +32 (0)2 352 18 15
mgh@martinshotels.com
www.martinshotels.com

- LE COTÉ VERT**
Chaussée de Bruxelles 200G
Tel: +32 (0)2 354 01 05
info@cotevert.be
www.cotevert.be

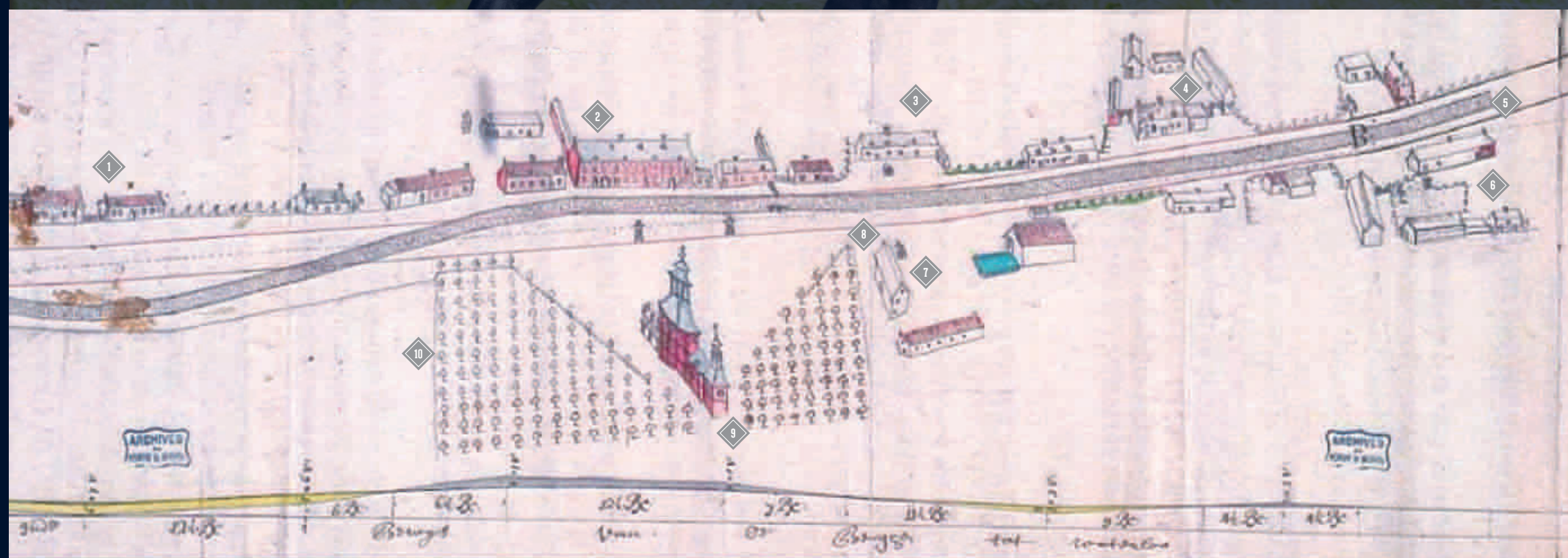
- IBIS**
Boulevard Henri Rolin 5A
Tel: +32 (0)2 351 00 30
h3543@accor.com
www.ibis.accorhotels.com

- **HOTEL LE 1815** ***
Route du Lion 367
Tel: +32 (0)2 387 01 60
info@le1815.be

DOOR DE LANDMETER DE BRUYN

1	Maison du Chapelain	1B	2	Auberge de la Petite Béguine
(une des maisons de l'actuel
« Ilot Sacré »)
2	Demeure d'Humbert Olivet	1B	3	
3	Ferme de l'Ange		4	Emplacement de la
Rue du Couvent
4	Ferme de la Cravache	9	5	
5	Chemin des Wallons (N5)		6	Chapelle Royale
6	Auberge de la Grande Béguine		10	Forêt de Soignes

Square d'Argenteuil 5

1,5 kilometer ten oosten van de Muziek-
kapel prijkt het kasteel van Ferdinand
de Meeûs, Gouverneur van de Generale
Maatschappij. Hij kocht het gigantische
Domein van Argenteuil in 1831 en liet
er een voorstelijk landgoed bouwen dat
in 1847 echter aan de vlammen ten
prooi viel. Het huidige kasteel met zijn
4 vierkante torens is van de hand van
de toenmalig beroemde architect Jean-
Pierre Cluysenaar. De Scandinavische
School zat in het kasteel en zijn 14 ha
park vanaf 1993 tot 2020.

Chaussée de Bruxelles 147

Dit huis in rocaillestijl ligt in het centrum van het 'plaveiersdorp'. Het plaveieren was een ambacht waarvoor Waterloo bekend stond. Het Bodenghienherberg werd in 1705 gebouwd door Humbert Olivet, een aannemer in bestrating die verantwoordelijk was voor het onderhoud van de Chemin des Wallons

Chaussée de Bruxelles 214

In dit gebouw, dat van ca. 1750 dateert en in oorspronkelijke staat is gerestaureerd, werd op de avond van de slag van 18 juni 1815 één van de benen geamputeerd van Lord Uxbridge, bevelhebber van de

geallieerde troepen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het gebouw gebruikt als thuisbasis voor het comité dat levensmiddelen uitdeelde aan de bevolking van Waterloo. Vanwege het vervallen karakter van de trap, werd de naam Château Tremblant ('Bevend Kasteel') gegeven.

Avenue Reine Astrid

De tuinen van de Herberg van Weduwe Bodenghien, het hoofdkwartier van de Hertog van Wellington in 1815, strekten zich uit tot de huidige ingang van de parking van de Galeries Wellington. Het niveau van de tuinen werd verhoogd en bedekt nu de plek waar de toenmalige stallingen stonden.

(‘Weg van de Walen’; de huidige N5). Vervolgens werd het eigendom van het eichtpaar Bodoghien dat er een herberg uitbaatte, een welkomste tussenstop voor reizigers die niet het gevaarlijke Zoniënwoud hadden doorkruist. Nadien werd het een posthalte voor paarden en diende het als hoofdkwartier voor de Hertog van Wellington, opperbevelhebber van de geallieerde legers in hun strijd tegen de Franse strijdkrachten van Napoleon op de vooravond en de avond van de veldslag. De herberg werd omgevormd tot een museum waar men nog steeds de tafel kan vinden waarop de hertog zijn overwinningsverslag schreef dat de naam gaf aan de beroemde Slag bij Waterloo van 18 juni 1815.

Chaussée de Bruxelles 121

Tot het begin van de 19e eeuw was de woonst van de kapelaan het eerste huis in Waterloo aan de rand van het Zoniënwoud. Tijdens het Ancien Régime werd de Koninklijke Kapel geleid door een rector wiens pastorie een 250 meter verder lag, een kleine landelijke woning uit 1719 waar vandaag restaurant L'Amusoir een stek heeft gevonden.

Rue de la Station 2

De grensplanen van het hertogelijk domein: het Zoniënwoud, destijds eigendom van de hertog van Brabant, had een oppervlakte van 120 km². Het huidige Waterloo gebied is 21,03 km². De contouren van het domein werden aangegeven met een gracht en grenspaaltyjes. Deze dateren van de 13de en 15de eeuw.